

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.001.03.2021

Remigiusz Dobrowolski
Prokurator Okręgowy
Prokuratura Okręgowa w Szczecinie
ul. Stośława 6
70-952 Szczecin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zmienne zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.061.2021 Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej Najwyższej Izby Kontroli z 18 maja 2021 r.

P/21/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. - wykonanie planu finansowego Prokuratury Okręgowej w Szczecinie

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Prokuratura Okręgowa w Szczecinie ¹ ul. Stojsława 6, 70-952 Szczecin
Kierownik jednostki kontrolowanej	Remigiusz Dobrowolski, Prokurator Okręgowy w Szczecinie ² , od 10 września 2017 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Anna Dejk-Chojnacka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/2/2021 z 12 stycznia 2021 r.2. Ewelina Czerepska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/13/2021 z 14 stycznia 2021 r.3. Artur Matejko, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/19/2021 z 19 stycznia 2021 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-7)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2020 r. Prokuratury Okręgowej w Szczecinie, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:
Zakres kontroli	<ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2020 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań. <p>Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.</p> <p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none">– analizy wykonania planu dochodów,– analizy realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,– kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,– szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,– analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,– analizy stanu zobowiązań,– analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,– analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań. <p>Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.</i></p>

¹ Dalej: Prokuratura.

² Dalej: Prokurator Okręgowy.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200; dalej: ustawa o NIK.

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego na 2020 r. Prokuratury Okręgowej w Szczecinie.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

W toku wymienionych powyżej działań kontrolnych we wszystkich obszarach wskazanych przy opisie celu i zakresu kontroli nie wykryto nieprawidłowości, które miałyby istotny wpływ na realizację planu finansowego Prokuratury w 2020 r.

W wyniku szczegółowej kontroli 4% wydatków zrealizowanych przez Prokuraturę w 2020 r. stwierdzono, że za wyjątkiem kwoty 4,6 tys. zł, zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵ i aktach wykonawczych. Skontrolowane wydatki służyły wykonaniu zadań kontrolowanej jednostki. Zamówienia publiczne zostały zrealizowane zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami wewnętrznymi.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała sporządzone przez Prokuraturę roczne sprawozdania budżetowe za 2020 r. oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2020 r. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości tych sprawozdań.

Stwierdzone nieprawidłowości polegające na wydatkowaniu kwoty 4,6 tys. zł w wysokości niewynikającej z wcześniej zaciągniętych zobowiązań oraz niewydawaniu przez prokuratorów rejonowych z obszaru okręgu szczecińskiego postanowień o przyznaniu kosztów wynagrodzenia biegłym i tłumaczom w przypadkach, gdy wynagrodzenie było należne w całości, nie miały istotnego wpływu na realizację planu finansowego Prokuratury w 2020 r.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe.

Opis stanu
faktycznego

Zrealizowane przez Prokuraturę w 2020 r. dochody wyniosły łącznie 149,6 tys. zł i były wyższe o 31,6 tys. zł (tj. 26,8%) od kwoty zaplanowanej na ten rok oraz niższe o 2,7 tys. zł (1,3%) od dochodów wykonanych w 2019 r. Głównymi źródłami dochodów były wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów (stanowiły 76,7% ogółu dochodów) oraz z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego (13,4%). Uzyskanie wyższych dochodów niż planowano wynikało ze zrealizowania większych o 31,7 tys. zł wpływów z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów (§0950). Prokuratura otrzymała m.in. 6 tys. zł za niezrealizowanie przez wykonawcę usługi sprzątnięcia pomieszczeń w budynku przy ul. Wawrzyniaka 14; 24,9 tys. zł z tytułu zwłoki w dostarczeniu przez wykonawcę urządzeń wielofunkcyjnych; 0,6 tys. zł za nieterminowe przedłożenie przez wykonawcę dokumentacji z przeglądu rocznego nieruchomości będących w trwałym zarządzie Prokuratury.

(akta kontroli str. 15-16, 29-31, 35, 106, 108-110)

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 305; dalej: ufp.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

Na koniec 2020 r., zgodnie ze sprawozdaniem Rb-27 z wykonania dochodów budżetowych, w Prokuraturze wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 505 tys. zł. Dotyczyły one wpływów z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów (89,3% ogółu należności) oraz wpływów z pozostałych odsetek (10,7%). W porównaniu do 2019 r. należności Prokuratury były o 25,6% niższe, głównie z powodu zapłaty przez wykonawcę (w kwietniu 2020 r.) zasądzonej kary⁷ w wysokości 103,8 tys. zł. Zaległości netto⁸ według stanu na 31 grudnia 2020 r. wyniosły 450,6 tys. zł i były niższe o 28,7% od zaległości na koniec 2019 r. Przyczyną utrzymywania się wysokiego poziomu zaległości w stosunku do stanu należności ogółem (98,3% w 2019 r., 98,7% w 2020 r.) były naliczone kary, które nie zostały uregulowane przez kontrahentów i sprawy zostały skierowane na drogę postępowania sądowego.

(akta kontroli str. 36, 106, 110-112)

OBSZAR

2. Wydatki.

2.1. Wydatki budżetu państwa.

Opis stanu faktycznego

Wydatki budżetu państwa zostały zrealizowane w kwocie 79 212,1 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach oraz 99,2% wydatków przyjętych w ustawie budżetowej na 2020 rok⁹. W porównaniu do 2019 r. wykonanie wydatków było wyższe o 8 078,6 tys. zł (tj. 11,4%), głównie z powodu wzrostu: wynagrodzeń osobowych pracowników (o 2 754 tys. zł)¹⁰; wynagrodzeń osobowych sędziów i prokuratorów oraz asesorów i aplikantów (o 2 190,1 tys. zł)¹¹; świadczeń społecznych (o 707 tys. zł)¹²; składek na ubezpieczenia społeczne (o 691,9 tys. zł); kosztów postępowania sądowego i prokuratorskiego (o 571,7 tys. zł)¹³; wynagrodzeń bezosobowych (o 358,6 tys. zł)¹⁴.

(akta kontroli str. 37-39, 108-109, 986-988)

W trakcie roku budżetowego plan wydatków został zwiększony środkami pochodzącymi z rezerwy celowej budżetu państwa poz. 8¹⁵ w łącznej kwocie 64,1 tys. zł¹⁶ na finansowanie zadań związanych ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-Cov-2, zwanej COVID-19. Analiza 100% tej kwoty wykazała, że wnioskowanie o środki z rezerwy wynikało z faktycznych potrzeb i było celowe. Otrzymana kwota została wykorzystana w całości, zgodnie z przeznaczeniem, tj. na zakup: kamer termowizyjnych, masek i półmasek filtrujących, mydła i płynu do dezynfekcji, przyłbic, gogli, osłon, generatorów ozonu, kamery do zdalnej transmisji.

⁷ Za nieprzedłożenie do zaakceptowania przez zamawiającego projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem były roboty budowlane lub projektu tej zmiany.

⁸ Należności, których termin zapłaty minął i mogły być egzekwowane.

⁹ Ustawa z dnia 14 lutego 2020 r. (Dz. U. poz. 571 ze zm.).

¹⁰ Pracownikom Prokuratury zostały przyznane podwyżki (po 450 zł) w październiku 2019 r. oraz w styczniu 2020 r. W listopadzie 2020 r. Prokuratura otrzymała ponadto 195,8 tys. zł na premie dla pracowników.

¹¹ Wzrost wynagrodzeń w 2020 r. był wynikiem wzrostu podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego o 318,16 zł.

¹² W 2020 r. wzrosła podstawa obliczania wynagrodzenia prokuratorów w stanie spoczynku oraz liczba osób pobierających świadczenie (z 50 w 2019 r. do 54 w 2020 r.).

¹³ Co było spowodowane m.in. wzrostem stawek tłumaczy przysięgłych prowadzących działalność gospodarczą; wzrost ten został wprowadzony 31 października 2019 r. rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 15 poz. 131 ze zm.).

¹⁴ Zwiększyła się m.in. liczba postępowań prowadzonych z udziałem biegłych.

¹⁵ Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej.

¹⁶ Z tego: 35 tys. zł na podstawie decyzji z 19 czerwca 2020 r., 29,1 tys. zł na podstawie decyzji z 3 listopada 2020 r.

Plan wydatków Prokuratury nie był zwiększany środkami z rezerwy ogólnej budżetu państwa. Nie realizowała ona również wydatków z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str. 56-73, 75, 282)

Prokurator Okręgowy pismem z 14 grudnia 2020 r., działając na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp, zgłosił do blokady planowane wydatki budżetowe w kwocie 608,2 tys. zł, jako przyczynę podając nadmiar posiadanych środków w §3110-Świadczenia społeczne¹⁷. Zarządzeniem Prokuratora Generalnego z 14 grudnia 2020 r. dokonano blokady ww. wydatków budżetowych. Decyzją z 30 grudnia 2020 r. Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej dokonał zmian w budżecie Prokuratury, zmniejszając planowane wydatki o zablokowaną kwotę. Jako podstawę tej decyzji wskazano art. 15zi pkt 6 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹⁸ oraz art. 69 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw¹⁹. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że środki zablokowane zostały przeniesione do rezerwy celowej poz. 75 „Rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19”.

(akta kontroli str. 40-55)

Wydatki Prokuratury według grup ekonomicznych zostały wykonane w 2020 r. zgodnie z planem rzeczowym i finansowym. Obejmowały świadczenia na rzecz osób fizycznych (8 781,2 tys. zł) oraz wydatki bieżące (70 430,9 tys. zł). Prokuratura planowała na 2020 r. wydatki majątkowe w kwocie 18 tys. zł, tj. na wkład własny w realizację zadania „Kompleksowa termomodernizacja budynków przy ul. Wawrzyniaka 14 i 14a będących siedzibą Prokuratury Rejonowej Szczecin-Zachód i Szczecin-Śródmieście w Szczecinie. Etap II Termomodernizacja budynku przy ul. Wawrzyniaka 14 część I i II”, dofinansowanego ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie²⁰ (umowa z 25 września 2018 r.). Wartość kosztorysową inwestycji określono na kwotę 2 595,8 tys. zł, z czego do 31.12.2019 r. poniesiono nakłady w wysokości 506,3 tys. zł. W trakcie roku zrezygnowano z ww. zadania z powodu unieważnienia w 2019 r. postępowań przetargowych na wybór wykonawcy prac²¹. Prokuratura ubiegała się o zwiększenie kwoty dofinansowania ze środków Funduszu, ale bezskutecznie.

(akta kontroli str. 76-99)

Wydatki na wynagrodzenia w 2020 r. według sprawozdania Rb-70 wyniosły 53 798,9 tys. zł i były wyższe od wydatków wykonanych w 2019 r. o 5 582,4 tys. zł, tj. o 11,6%. Największy udział w ww. wydatkach miały wynagrodzenia w statusie zatrudnienia 09-sędziowie i prokuratorzy²² (stanowiły 60,6% ogółu wydatków na wynagrodzenia przy 62,7% wydatków na ten cel poniesionych w 2019 r.). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło w 2020 r. 9 722,08 zł i było wyższe w porównaniu do 2019 r. o 1 076,11 zł. Przeciętne zatrudnienie zwiększyło się w 2020 r. w porównaniu do 2019 r. o cztery etaty i wynosiło 461 etatów. W 2020 r. Prokuratura nie wydatkowała środków na realizację umów zleceń. Środki w łącznej wysokości 1 984,9 tys. zł, wydatkowane na wynagrodzenia bezosobowe, dotyczyły wynagrodzeń wypłaconych biegłym i tłumaczom.

(akta kontroli str. 117-118, 120, 983-985)

¹⁷ Tj. na uposażenia prokuratorów w stanie spoczynku i uposażenia rodzinne.

¹⁸ Dz. U. poz. 1842, ze zm.; dalej: ustawa o COVID-19.

¹⁹ Dz. U. poz. 568, ze zm.

²⁰ Dalej: Fundusz.

²¹ Wartość złożonych ofert przekraczała kwotę, jaką zamawiający mógł przeznaczyć na wykonanie zadania.

²² W 2019 r. był to status zatrudnienia 10.

W 2020 r. sytuacja epidemiczna COVID-19 miała wpływ na tryb świadczenia pracy w Prokuraturze. W okresie 24 marca-3 kwietnia 2020 r. obowiązywał tygodniowy system pracy zmianowej (tydzień w miejscu pracy, tydzień pracy zdalnej), w dniach 4-19 maja 2020 r. system pracy dwa dni zdalnie-dwa dni w miejscu pracy, od tego czasu wprowadzono dwuzmianowy tryb pracy²³. Udział procentowy osób zatrudnionych zdalnie (w odniesieniu do przeciętnej liczby zatrudnionych) wynosił: w marcu – 87%, w kwietniu – 91%, od 4 do 19 maja 2020 r. – 93%. W kolejnych miesiącach nie wystąpiły przypadki świadczenia pracy w trybie zdalnym²⁴. Sytuacja epidemiczna miała wpływ na wielkość wydatków poniesionych w Prokuraturze w 2020 r.²⁵ Zrealizowano niższe wydatki m.in. z tytułu: podróży służbowych (mniej o 60 tys. zł w stosunku do wydatków w 2019 r.), szkoleń (mniej o 68 tys. zł). Wyższe o 145 tys. zł wydatki odnotowano z tytułu zakupu energii (elektrycznej i ciepłej), co miało m.in. związek z wprowadzeniem trybu pracy dwuzmianowej²⁶.

(akta kontroli str. 283-313)

Zobowiązania na 31 grudnia 2020 r. wyniosły 4 904 tys. zł i były wyższe niż kwota zobowiązań na koniec 2019 r. o 0,2%. Największy udział w nich stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych od wynagrodzeń (82,2%) oraz koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego (7,5%). W 2020 r. w Prokuraturze nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(akta kontroli str. 281, 986-988, 1033-1036)

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków Prokuratury (dysponent III stopnia) na łączną kwotę 3 185,6 tys. zł, tj. 4% wydatków poniesionych w 2020 r. Badanie zostało przeprowadzone na próbie wydatków dobranych losowo metodą MUS²⁷ na podstawie udostępnionych danych z systemu finansowo-księgowego (dziennika) za okres styczeń - październik 2020 r.²⁸ oraz celowo spośród wydatków zrealizowanych w okresie styczeń–grudzień 2020 r., w tym wydatków poniesionych w związku z przeciwdziałaniem pandemii COVID-19²⁹. Skontrolowane wydatki, za wyjątkiem kwoty 4,6 tys. zł³⁰, zostały zrealizowane zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi określonymi w przepisach ustawy ufp oraz dotyczyły zakupu dostaw i usług służących realizacji celów jednostki. W dokumentacji finansowo – księgowej dotyczącej wydatków na bieżących/ tłumaczy nie było postanowień o przyznaniu im wynagrodzenia w przypadkach, gdy uznano jako należne całość wynagrodzenia z wystawionej przez nich faktury/ rachunku.

(akta kontroli str. 152-267, 336, 532, 551-553, 564-616, 622-673, 679-714, 721-744, 751-769)

²³Jedna zmiana świadczyła pracę w godzinach 7.00-15.00, w tym w godzinach 13.30-15.00 w formie zdalnej; druga zmiana świadczyła pracę w godzinach 12.30-20.30, w tym w godzinach 12.30-14.00 w formie zdalnej. Od 12 października 2020 r. część pracowników administracyjnych (tzw. grupa C) wykonuje pracę stacjonarnie w godzinach 7:30-15:30.

²⁴ W pełnym dziennym wymiarze czasu pracy.

²⁵ Prokuratura poniosła także dodatkowe wydatki w kwocie 136 tys. zł (tj. o 71,9 tys. zł ponad środki z rezerwy celowej) na zakup m.in. środków ochrony indywidualnej (m.in. maseczek, rękawic, przyłbic, kombinezonów), generatorów ozonu, kamer do zdalnej transmisji i termowizyjnych, przegród na biurka, płynów do dezynfekcji.

²⁶ Wynikało także ze wzrostu cen energii w 2020 r.

²⁷ Próbę do badania wyznaczono ze zbioru zapisów księgowych, z którego wyeliminowano zapisy dotyczące: wynagrodzeń osobowych i ich pochodnych (ze względu na niskie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości) oraz transakcji o niewielkiej wartości (poniżej 500 zł).

²⁸ Tj. 14 zapisów księgowych w grupie wydatków bieżących (pozapłacowych) na łączną kwotę 99,4 tys. zł.

²⁹ Tj. 189 zapisów księgowych w grupie wydatków bieżących (pozapłacowych) na łączną kwotę 3 086,2 tys. zł (składały się na nią m.in.: wydatki związane z przeciwdziałaniem pandemii Covid-19 na kwotę 90,3 tys. zł – w tym 11,8 tys. zł w ramach badanego zamówienia publicznego na zakup kamer termowizyjnych; wydatki na obsługę prawną na kwotę 28,1 tys. zł – w tym 24,4 tys. zł w ramach badanego zamówienia publicznego; 19,3 tys. zł w ramach badanego zamówienia publicznego na przewóz zwłok lub szczątków ludzkich).

³⁰ O czym szerzej mowa w opisie dotyczącym wyników badania zamówienia publicznego pn. Przewóz zwłok lub szczątków ludzkich na zlecenie prokuratur z obszaru właściwości Prokuratury Okręgowej w Szczecinie.

W 2020 r. Prokuratura przeprowadziła łącznie dziewięć postępowań o udzielenie zamówienia publicznego³¹ na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³². Badanie prawidłowości udzielenia zamówienia pn. *Przewóz zwłok lub szczątków ludzkich na zlecenie prokuratur z obszaru właściwości Prokuratury Okręgowej w Szczecinie*³³ przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego wykazało, że wykonawcy zostali wybrani zgodnie z przepisami upzp. Wydatki poniesione z tytułu realizacji zamówienia w 2020 r. wyniosły 91 tys. zł. .
(akta kontroli str. 323-328, 334-531, 560-783)

W kontrolowanym okresie Prokuratura przeprowadziła łącznie 51 postępowań w sprawie udzielenia zamówienia publicznego, każde o wartości nieprzekraczającej 30 tys. euro. W wyniku analizy dwóch postępowań, tj. na świadczenie obsługi prawnej na rzecz Prokuratury³⁴ oraz na dostawę kamer termowizyjnych do mierzenia temperatury ciała³⁵ stwierdzono, że przestrzegano wewnętrznych regulacji dotyczących udzielania zamówień publicznych³⁶. Wydatki poniesione w 2020 r. z tytułu realizacji tych postępowań (odpowiednio 24,4 tys. zł i 11,8 tys. zł) były zgodne z umową, celowe, gospodarne oraz służyły realizacji zadań Prokuratury.
(akta kontroli str. 63-66, 532-550, 210-216)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W związku z realizacją zamówienia publicznego na *Przewóz zwłok lub szczątków ludzkich na zlecenie prokuratur z obszaru właściwości Prokuratury Okręgowej w Szczecinie*³⁷, Prokuratura dokonywała w 2020 r. zapłaty wykonawcom według stawek niezgodnych z zawartymi umowami, tj.:

1) wykonawcy realizującemu przewozy na rzecz PR w Gryficach (umowa 3.261.2020.IV z 12.03.2020 r.) – za transporty realizowane na trasie Gryfice-Białogard-Gryfice (sześć przypadków³⁸) oraz na trasie Gryfice-Chłodnia Miejska w Szczecinie (jeden³⁹), tj. poza obszar właściwości prokuratury z miejsca przechowywania do innego miejsca wskazanego przez upoważnioną osobę (stawka według umowy 1,70 zł za 1 km), płacono jak za przewozy realizowane

³¹ W tym osiem w trybie przetargu nieograniczonego, jedno w trybie zamówienia z wolnej ręki. W wyniku przeprowadzonych postępowań zawarto umowy na łączną kwotę 3 027,4 tys. zł netto.

³² Dz. U. z 2019 r., poz. 1843 ze zm. (obowiązująca do 31 grudnia 2020 r.), dalej: upzp.

³³ W wyniku przeprowadzonego postępowania, w dniu 12 marca 2020 r. podpisano siedem umów, odrębnie dla obszaru właściwości każdej z prokuratur rejonowych. Wartość udzielonego zamówienia wyniosła 266,1 tys. zł netto (287,4 tys. zł brutto).

³⁴ Wartość udzielonego zamówienia wyniosła 24,0 tys. zł netto (29,5 tys. zł brutto).

³⁵ Wartość udzielonego zamówienia wyniosła 9,6 tys. zł netto (11,8 tys. zł brutto).

³⁶ Określonych w Zarządzeniu nr 53/19 Prokuratora Okręgowego z dnia 21 lutego 2019 r. w sprawie wprowadzenia „Zasad udzielania zamówień publicznych w Prokuraturze Okręgowej w Szczecinie”.

³⁷ Zamówienie publiczne w trybie przetargu nieograniczonego z 6 lutego 2020 r., przeprowadzone w dwunastu częściach; udzielono zamówienia dla siedmiu części, tj.: cz. I – dotyczyła przewozów realizowanych w obrębie działania Prokuratury Okręgowej w Szczecinie oraz prokuratur rejonowych: Szczecin-Niebuszewo, Szczecin-Prawobrzeże, Szczecin-Sródmieście, Szczecin-Zachód oraz gmin Dobra (Szczecińska), Kołbaskowo, Nowe Warpno, Police; cz. II – dotyczyła przewozów realizowanych w obrębie Prokuratury Rejonowej w Choszcznie (dalej: PR w Choszcznie) obejmującej swoim zasięgiem powiat choszczeński; cz. IV - dotyczyła przewozów realizowanych w obrębie Prokuratury Rejonowej w Gryficach (dalej: PR w Gryficach) obejmującej swoim zasięgiem powiat gryficki; cz. V - dotyczyła przewozów realizowanych w obrębie Prokuratury Rejonowej w Gryfinie (dalej: PR w Gryfinie) obejmującej swoim zasięgiem powiat gryfiński; cz. VII - dotyczyła przewozów realizowanych w obrębie Prokuratury Rejonowej w Łobzie obejmującej swoim zasięgiem powiat łobeski; cz. VIII - dotyczyła przewozów realizowanych w obrębie Prokuratury Rejonowej w Myśliborzu obejmującej swoim zasięgiem powiat myśliborski; cz. IX - dotyczyła przewozów realizowanych w obrębie Prokuratury Rejonowej w Pyrzycach (dalej: PR w Pyrzycach) obejmującej swoim zasięgiem powiat pyrzycki.

³⁸ Faktura nr: 184/06/2020 z 17.06.2020 r., 186/06/2020 z 17.06.2020 r., 198/06/2020 z 24.06.2020 r., 200/06/2020 z 26.06.2020 r., 197/06/2020 z 24.06.2020 r., 201/06/2020 z 26.06.2020 r.; trasa na odcinku wskazanym w fakturach liczyła w każdym przypadku 132 km, co według stawki 1,70 zł/ 1 km dawało kwotę 224,40 zł za każdy z tych przejazdów.

³⁹ Faktura nr 246/08/2020 z 14.08.2020 r.; trasa na odcinku wskazanym w fakturze liczyła 97 km, co według stawki 1,70 zł/ 1 km dawało kwotę 164,90 zł.

poza obszar właściwości prokuratury z miejsca przechowywania do Zakładu Medycyny Sądowej w Szczecinie (określone w umowie jako wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 350 zł); łączne wydatki z tytułu ww. przejazdów rozliczonych według nieprawidłowych stawek wyniosły 2 450 zł; płatności na rzecz wykonawcy obliczone według prawidłowej stawki powinny wynieść 1 511,30 zł (wydatki niezgodne z umową wyniosły 938,70 zł);

- 2) wykonawcy realizującemu przewozy na rzecz PR w Gryfinie (umowa 3.261.2020.V z 12.03.2020 r.) – za transporty realizowane na trasie z miejsca zdarzenia do Chłodni Miejskiej w Szczecinie (dziewięć przypadków⁴⁰), tj. poza obszar właściwości prokuratury z miejsca zdarzenia do innego miejsca wskazanego przez upoważnioną osobę (stawka według umowy 1,80 zł za 1 km), płacono jak za przewozy realizowane na obszarze właściwości prokuratury z miejsca zdarzenia do miejsca przechowywania (wycenione w umowie jako wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 135 zł); łączne wydatki z tytułu ww. przejazdów rozliczonych według nieprawidłowych stawek wyniosły 1 215 zł; płatności na rzecz wykonawcy obliczone według prawidłowej stawki powinny wynieść 621 zł (wydatki niezgodne z umową wyniosły 594 zł);
- 3) wykonawcy realizującemu przewozy na rzecz PR w Choszczynie (umowa 3.261.2020.II z 12.03.2020 r.) – za transporty realizowane na trasie z miejsca przechowywania do innego miejsca wskazanego przez upoważnioną osobę (sześć przypadków⁴¹; stawka wg umowy 3,99 zł za 1 km), płacono jak za przewozy realizowane na obszarze właściwości prokuratury z miejsca zdarzenia do miejsca przechowywania (wycenione w umowie jako wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 499,50 zł); łączne wydatki z tytułu ww. przejazdów rozliczonych według nieprawidłowych stawek wyniosły 2 997 zł; płatności na rzecz wykonawcy obliczone według prawidłowej stawki powinny wynieść 23,94 zł (wydatki niezgodne z umową wyniosły 2 973,06 zł);
- 4) wykonawcy realizującemu przewozy dla PR w Pyrzycach (umowa numer 3.261.2020.IX z 12.03.2020 r.) – za transport zrealizowany na trasie z miejsca zdarzenia do Chłodni Miejskiej w Szczecinie (jeden przypadek⁴²), tj. poza obszar właściwości prokuratury z miejsca zdarzenia do innego miejsca wskazanego przez upoważnioną osobę (stawka według umowy 2,50 zł za 1 km), płacono jak za przewozy realizowane na obszarze właściwości prokuratury z miejsca zdarzenia do miejsca przechowywania (wycenione w umowie jako wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 250 zł); wydatek z tytułu ww. przejazdu rozliczony według nieprawidłowej stawki wyniósł 250 zł; płatność na rzecz wykonawcy obliczona według prawidłowej stawki powinna wynieść 162,50 zł (wydatki niezgodne z umową wyniosły 87,50 zł).

Łączne wydatki wykonane niezgodnie z postanowieniami ww. umów wyniosły 4 593,26 zł.

(akta kontroli str. 390-531, 617-769)

⁴⁰ Faktura nr: 196/05-2020 z 29.05.2020 r. - trasa na odcinku wskazanym w fakturze liczyła 60 km, co według stawki 1,80 zł/ 1 km dawało kwotę 108 zł; 179/05-2020 z 19.05.2020 r. – trasa liczyła 30 km, co za dwa przejazdy (poz. 1 i 2 w fakturze) dawało kwotę 108 zł; 317/07-2020 z 25.07.2020 r. - trasa liczyła 45 km – kwota 81 zł; 293/07-2020 z 16.07.2020 r. - trasa liczyła 30 km - kwota 54 zł; 16/08-2020 z 16.07.2020 r. - trasa liczyła 30 km - kwota 54 zł; 15/08-2020 z 25.07.2020 r. - trasa liczyła 30 km - kwota 54 zł; 397/08-2020 z 26.08.2020 r. - trasa liczyła 45 km - kwota 81 zł; 195/08-2020 z 29.05.2020 r. - trasa liczyła 45 km - kwota 81 zł.

⁴¹ Faktura nr: FS/20/7/28 z 31.07.2020 r.; FS/20/7/29 z 31.07.2020 r.; FS/20/7/20 z 24.07.2020 r.; FS/20/8/34 z 31.08.2020 r.; FS/20/08/25 z 27.08.2020 r.; FS/20/08/23 z 27.08.2020 r.; trasa na odcinku wskazanym w fakturach liczyła w każdym przypadku 1 km, co według stawki 3,99 zł/ 1 km dawało kwotę 3,99 zł za każdy z tych przejazdów.

⁴² Faktura nr 17/09-2020 z 15.07.2020 r. - trasa na odcinku wskazanym w fakturze liczyła 65 km, co według stawki 2,50 zł/ 1 km dawało kwotę 162,50 zł.

Do każdej z ww. umów zawarto aneksy⁴³ uzupełniające/zmieniające postanowienia umów w zakresie wynagrodzenia za realizację przewozów opłacanych w obszarze właściwości i poza tym obszarem według stawki ryczałtowej.

(akta kontroli str. 621, 678, 720, 750)

Przepis art. 44 ust. 3 pkt 3 ufp stanowi, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości wynikającej z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Prokurator Okręgowy w sprawie przewozów realizowanych na rzecz PR w Gryficach wyjaśnił: *Intencją jednostki przy przeprowadzeniu postępowania przetargowego było wyszczególnienie 3 przypadków przewozów: w obszarze właściwości danej jednostki (opłata ryczałtowa 200 zł), poza obszarem właściwości danej jednostki, ale w obszarze właściwości całego obszaru okręgu szczecińskiego tj. do miasta Szczecin (opłata ryczałtowa 350 zł), poza obszar właściwości jednostki i poza obszar właściwości całego obszaru okręgu szczecińskiego (opłata za przejechany km 1,70 zł). W związku z taką interpretacją wszelkie przejazdy poza obszarem właściwości danej jednostki, ale w obszarze właściwości całego obszaru okręgu szczecińskiego tj. do miasta Szczecin były traktowane jako przejazd skalkulowany ryczałtowo. Prokuratorzy weryfikujący dokumenty rozliczeniowe przedłożone przez firmy transportowe wskazali, że istnieje rozbieżność między interpretacją zapisów umowy przez Wykonawcę i przez Zamawiającego. (...) Mając powyższe na uwadze oraz zgodnie z intencją z jaką Prokuratura Okręgowa w Szczecinie zawierała umowy z Wykonawcami (...) sporządzono stosowne aneksy. Ponadto należy zaznaczyć, że rynek związany z przewozami zwłok i szczątków ludzkich w roku 2020 dynamicznie się zmienił. Zmiana ta miała związek ze zwiększoną liczbą zgonów, a to wpłynęło na zwiększoną liczbę ceremonii pogrzebowych, z których zyski są większe niż z usług wykonywanych na rzecz prokuratur. Niejednokrotnie takie stanowisko zgłaszały firmy pogrzebowe wykonujące usługi przewozu zwłok i szczątków ludzkich. (...) biorąc pod uwagę zwiększoną liczbę zgonów nie zawsze była możliwość przewiezienia zwłok lub szczątków ludzkich bezpośrednio do Zakładu Medycyny Sądowej w Szczecinie, co spowodowało konieczność przewiezienia zwłok lub szczątków ludzkich do chłodni miejskiej w Szczecinie.*

(akta kontroli str. 785, 796-799)

Prokurator Okręgowy w sprawie przewozów realizowanych na rzecz PR w Choszczynie wyjaśnił: *Intencją jednostki przy przeprowadzeniu postępowania przetargowego było wyszczególnienie 3 przypadków przewozów: w obszarze właściwości danej jednostki (opłata ryczałtowa 499,50 zł), poza obszarem właściwości danej jednostki, ale w obszarze właściwości całego obszaru okręgu szczecińskiego tj. do miasta Szczecin (opłata ryczałtowa 793,90 zł), poza obszar właściwości jednostki i poza obszar właściwości całego obszaru okręgu szczecińskiego (opłata za przejechany km 3,99 zł). W związku z taką interpretacją wszelkie przejazdy w obszarze właściwości danej jednostki były traktowane jako przejazd skalkulowany ryczałtowo. W połowie roku doszło do zwiększenia liczby przejazdów na obszarze właściwości z miejsca przechowywania do np. miejsca wykonywania sekcji, a prokuratorzy weryfikujący dokumenty rozliczeniowe przedłożone przez firmy transportowe wskazali, że istnieje rozbieżność między interpretacją zapisów umowy przez Wykonawcę i przez Zamawiającego. Wykonawca nie chciał wykonywać usługi przejazdu z miejsca przechowywania do miejsca wykonania sekcji na obszarze właściwości za stawkę kilometrową (3,99 zł), ponieważ uważał, że stawka ta jest nieadekwatna do poniesionych przez niego kosztów środków technicznych i materiałów niezbędnych do wykonania usługi tzn. użytkowania pojazdów*

⁴³ Do umowy nr: 3261.2020.II - 24.09.2020 r.; 3.261.2020.IV - 24.09.2020 r.; 3.261.2020.V - 01.10.2020 r.; 3.261.2020.VII - 24.09.2020 r.; 3.261.2020.VIII - 24.09.2020 r.; 3.261.2020.IX - 01.10.2020 r.

samochodowych (...), noszy, worków, środków dezynfekujących, odzieży ochronnej, rękawic (...), które są stałe niezależne od ilości przejechanych kilometrów. W Choszczynie odległość od miejsca przechowywania do miejsca wykonania sekcji wynosi ok. 1 km, co dałoby koszt całej usługi w wysokości 3,99 zł. Dokonano zatem szczegółowej analizy SIWZ i zauważono, że w formularzu ofertowym w poz. 1 mowa jest o przewozie w obszarze właściwości jednostki, bez wyszczególnienia przejazdu z miejsca zdarzenia do miejsca przechowywania. Natomiast w opisie przedmiotu zamówienia oraz we wzorze umowy znalazło się doprecyzowanie „z miejsca zdarzenia do miejsca przechowywania”. Mając powyższe na uwadze oraz zgodnie z intencją z jaką Prokuratura Okręgowa w Szczecinie zawierała umowy z Wykonawcami (...) sporządzono stosowne aneksy. (...) biorąc pod uwagę ilość km dzielącą kaplicę przycementarną w Choszczynie i SP ZOZ w Choszczynie tj. 1 km. Koszt wskazanego transportu wyniósłby 3,99 zł brutto, co nie pokryłoby nawet materiałów w postaci worka, płynów itd. Wymagając wykonania usługi w tej cenie jednostka naraziłaby się na odmowę, a w konsekwencji na zerwanie umowy, co naraziłoby jednostkę na zwiększenie kosztów przewozów na danym terenie.

(akta kontroli str. 100-101, 103-105, 785-786, 800-803)

Prokurator Okręgowy w sprawie przewozów realizowanych na rzecz PR w Gryfinie wyjaśnił: *Intencją jednostki przy przeprowadzeniu postępowania przetargowego było wyszczególnienie 3 przypadków przewozów: w obszarze właściwości danej jednostki (opłata ryczałtowa 135 zł), poza obszarem właściwości danej jednostki, ale w obszarze właściwości całego obszaru okręgu szczecińskiego tj. do miasta Szczecin (opłata ryczałtowa 135 zł), poza obszar właściwości jednostki i poza obszar właściwości całego obszaru okręgu szczecińskiego (opłata za przejechany km 1,80 zł). W związku z taką interpretacją wszelkie przejazdy poza obszarem właściwości danej jednostki, ale w obszarze właściwości całego obszaru okręgu szczecińskiego tj. do miasta Szczecin były traktowane jako przejazd skalkulowany ryczałtowo. Prokuratorzy weryfikujący dokumenty rozliczeniowe przedłożone przez firmę transportową wskazali, że istnieje rozbieżność między interpretacją zapisów umowy przez Wykonawcę i przez Zamawiającego. Dokonano zatem szczegółowej analizy SIWZ oraz wszystkich zapisów umowy (...) sporządzono stosowne aneksy. (...) nie zawsze była możliwość przewiezienia zwłok lub szczątków ludzkich do chłodni miejskiej w Gryfinie, co spowodowało konieczność przewiezienia zwłok lub szczątków ludzkich do chłodni miejskiej w Szczecinie.*

(akta kontroli str. 786, 804-808)

Prokurator Okręgowy w sprawie przewozów realizowanych na rzecz PR w Pyrzycach wyjaśnił: *Intencją jednostki przy przeprowadzeniu postępowania przetargowego było wyszczególnienie 3 przypadków przewozów: w obszarze właściwości danej jednostki (opłata ryczałtowa 250 zł), poza obszarem właściwości danej jednostki, ale w obszarze właściwości całego obszaru okręgu szczecińskiego tj. do miasta Szczecin (opłata ryczałtowa 250 zł), poza obszar właściwości jednostki i poza obszar właściwości całego obszaru okręgu szczecińskiego (opłata za przejechany km 2,50 zł). W związku z taką interpretacją wszelkie przejazdy poza obszarem właściwości danej jednostki, ale w obszarze właściwości całego obszaru okręgu szczecińskiego tj. do miasta Szczecin były traktowane jako przejazd skalkulowany ryczałtowo. Prokuratorzy weryfikujący dokumenty rozliczeniowe przedłożone przez firmę transportową wskazali, że istnieje rozbieżność między interpretacją zapisów umowy przez Wykonawcę i przez Zamawiającego. Dokonano zatem szczegółowej analizy SIWZ oraz wszystkich zapisów umowy (...) sporządzono stosowne aneksy. (...) nie zawsze była możliwość przewiezienia zwłok lub szczątków ludzkich do chłodni miejskiej w Pyrzycach, co spowodowało konieczność przewiezienia zwłok lub szczątków ludzkich do chłodni miejskiej w Szczecinie.*

Prokurator Okręgowy wyjaśnił ponadto: Ustawa o COVID-19 wprowadziła na mocy art. 25 pkt 4 zmianę do ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi⁴⁴, poprzez dodanie art. 46c, który wszedł w życie z dniem 8 marca 2020 roku. Przepis ten w zakresie zamówień na usługi, dostawy lub roboty budowlane udzielane w związku z zapobieganiem lub zwalczaniem epidemii na obszarze, na którym ogłoszono stan zagrożenia epidemicznego lub stan epidemii, wyłączył stosowanie przepisów o zamówieniach publicznych. Wcześniejsza decyzja Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 roku wydana w formie rozporządzenia w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. poz. 491 ze zm.) dała możliwość podmiotom obowiązującym do stosowania przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych zlecenia usług, dostaw i robót bez konieczności stosowania zasad określonych w ustawie. Warunkiem umożliwiającym stosowanie szczególnych rozwiązań określonych w art. 46c cyt. ustawy jest konieczność zdiagnozowania celu na jaki dana usługa, dostawa czy roboty budowlane mają być zlecone. Jedynym kryterium jest zatem związek z zapobieganiem lub zwalczaniem epidemii na danym obszarze. (...) rozwiązanie to nie nakłada na podmiot realizujący zadania publiczne jakichkolwiek warunków formalnych. Do stosowania tego przepisu niezbędna jest tylko ocena potrzeb w zakresie zapobiegania lub zwalczania choroby zakaźnej, w tym również SARS-CoV-2. (...) organ procesowy w realizacji celu o jakim mowa w art. 2 kodeksu postępowania karnego zlecając przewóz zwłok, a następnie zatwierdzając koszt przewozu według stawki ryczałtowej miał na względzie realizację statutowych zadań prokuratury i uzyskania jak najlepszego efektu oraz w sposób umożliwiający terminową realizację zadań. Brak szczegółowego określenia kwestii przewozu zwłok z miejsca zdarzenia lub przechowywania do innego miejsca niż ZMS z jednej strony dawał możliwość wyboru sposobu rozliczeń zgodnie z intencją stron w chwili zawarcia umowy, a z drugiej podjęcie decyzji w trybie art. 46c cyt. ustawy. Odmowa przewiezienia zwłok z uwagi na sposób interpretacji - w okresie istniejącej pandemii - mogła doprowadzić bowiem do szybkiego i niekontrolowanego rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej, w tym wirusa SARS-CoV-2, np. poprzez zakażenie osób, które przechowują zwłoki, czy osób, które miały kontakt z ciałem w miejscu publicznym. Brak ciągłości umowy, w tym nawet czasowa odmowa odbioru zwłok w godzinach nocnych, bądź w sytuacji podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej mógł spowodować sytuację niepewności co do przyczyn zgonu, a zatem co do zasady mógł uniemożliwić w sposób szybki odizolowanie z przestrzeni publicznej kręgu osób, które mogły zarazić się chorobą zakaźną, w tym wirusem SARS-CoV-2. Z oświadczeń złożonych przez prokuratorów wynika, że powodem zlecenia przewozu z uwzględnieniem stawki ryczałtowej był stan pandemii (konieczność zapobiegania rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej), a także brak możliwości zrealizowania tego zlecenia na innych warunkach. Zatem dzięki podejmowanym decyzjom w zakresie zapłaty za przewóz zwłok w stawce ryczałtowej zoptymalizowano metodę i środek służący realizacji zadań Prokuratury nie tylko w zakresie określonym w ustawie o prokuraturze, czy kodeksie postępowania karnego, ale także szerzej, tj. w zakresie zapobiegania rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej, w tym wirusa SARS-CoV-2. (...) w przypadku transportu zwłok z uwagi na realne zagrożenie rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej zastosowanie do każdej z tych faktur ma art. 46c ustawy (...) o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (...), który pozwala wyłączyć stosowanie

⁴⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1845 ze zm.; dalej: ustawa o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

przepisów o zamówieniach publicznych do zamówień na usługi, dostawy lub roboty budowlane, których udzielenie następuje w związku z zapobieganiem lub zwalczaniem epidemii na obszarze, na którym ogłoszono stan zagrożenia epidemicznego lub stan epidemii.
(akta kontroli str. 824-873)

NIK nie podziela stanowiska Prokuratury, zgodnie z którym usługi udokumentowane zakwestionowanymi fakturami zostały udzielone na podstawie art. 46c ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, tj. z wyłączeniem przepisów o zamówieniach publicznych. Zebrane dowody wskazują, że wszystkie te faktury zostały rozliczone przez Prokuraturę w ramach wymienionego na wstępie zamówienia publicznego *Przewóz zwłok lub szczątków ludzkich na zlecenie prokuratur z obszaru właściwości Prokuratury Okręgowej w Szczecinie*. Zamówienie to zostało udzielone z zastosowaniem przepisów o zamówieniach publicznych, w trybie przetargu nieograniczonego.
(akta kontroli str. 1046-1145)

2. W dokumentacji finansowo – księgowej dotyczącej wydatków na biegłych i tłumaczy nie było postanowień prokuratora o przyznaniu im wynagrodzenia w przypadkach, gdy uznano jako należne całość wydatków z faktury/ rachunku wystawionego przez biegłego/tłumacza. Jako dowód przyznania całości wynagrodzenia, stosownie do zapisu w §8 ust. 2 instrukcji obiegu i kontroli rachunków dotyczących postępowań prokuratorskich w prokuraturach okręgu szczecińskiego⁴⁵, na odwrocie faktury/ rachunku wystawionego przez biegłego były jedynie adnotacje o treści *Prokurator ... w ... rozpoznał niniejszy rachunek postanowił przyznać wynagrodzenie w kwocie złotych ... dnia... podpis... pieczęćka imienna*. Postanowienia prokuratorskie były wydawane jedynie w przypadku nieprzyznania wynagrodzenia w całości lub w części.
(akta kontroli str. 155-157, 172-173, 180-182, 190, 196-198, 204-206, 209, 217-235, 237-238, 241-243, 245-246, 249-250, 253-254, 257-258, 261-262, 264-265, 1146-1147)

W art. 618 §1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego⁴⁶ wskazano, że wydatki Skarbu Państwa obejmują w szczególności wypłaty dokonane z tytułu należności tłumaczy (pkt 7) i biegłych lub instytucji wyznaczonych do wydania opinii (pkt 9). Stosownie do treści art. 626a kpk, na postanowienie prokuratora w przedmiocie kosztów przysługuje zażalenie, które wnosi się do prokuratora nadrzędnego nad prokuratorem, który wydał postanowienie. Jeżeli prokurator nie przychylił się do zażalenia, kieruje je do sądu.

Prokurator Okręgowy wyjaśnił: (...) Zgodnie z treścią art. 618l §1 kpk „należności (...) biegłego, tłumacza (...) ustala i przyznaje sąd lub organ prowadzący postępowanie przygotowawcze”. Zgodnie zaś z treścią §2 zdanie pierwsze cyt. przepisu „przyznaną należność należy wypłacić niezwłocznie”. Z uwagi na treść cytowanego przepisu, jeżeli istnieją podstawy zaakceptowania wystawionego w postępowaniu rachunku prokurator zatwierdza go czyniąc adnotację na pieczęci odcisniętej na fakturze o treści „Prokurator (...) rozpoznał niniejszy rachunek postanowił przyznać wynagrodzenie w kwocie (...). Pieczęć zawiera również oznaczenie daty i miejsca przyznania wynagrodzenia. Nadto opatrywana jest podpisem właściwego prokuratora. Na tej podstawie wynagrodzenie zostaje przyznane niezwłocznie w rozumieniu art. 618l kpk. W przypadku zaś gdyby prokurator po sprawdzeniu rachunku uznał, że wynagrodzenie jest nienależne

⁴⁵ Stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 135/17 Prokuratora Okręgowego w Szczecinie z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji obiegu i kontroli rachunków dotyczących postępowań prokuratorskich w prokuraturach okręgu szczecińskiego; dalej: instrukcja.

⁴⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 30 ze zm.; dalej: kpk.

w całości lub w części, a zatem nie należy do przyznać w żądanej przez podmiot wysokości, wówczas wydaje postanowienie, uzasadniając przy tym swoją decyzję. Na skutek braku akceptacji rachunku w żądanej przez podmiot wysokości powstaje po stronie wnioskodawcy gawamen, który jest podstawą i warunkiem dopuszczalności ewentualnych środków odwoławczych. (...) W powyższych przepisach nie jest wskazana forma w jakiej należy przyznać wynagrodzenie. Ze względów ekonomicznych jednostka zdecydowała, że w przypadku przyznania kwoty wnioskowanej przez podmiot można przyznać wynagrodzenie w formie sformalizowanej pieczęci. (akta kontroli str. 268-269)

Zdaniem NIK przesłanki ekonomiczne nie mogą stanowić uzasadnienia dla wydawania przez prokuratorów postanowień o przyznaniu kosztów wynagrodzenia biegłym i tłumaczom jedynie w sytuacjach, gdy wynagrodzenie jest nienależne w całości lub w części. Czynienie adnotacji na pieczęci wprowadzonej instrukcją na odwrocie faktury/ rachunku nie ma przymiotu postanowienia prokuratora.

OCENA CZĄSTKOWA

Wydatki zrealizowane przez Prokuraturę były zgodne z planem finansowym i rzeczowym. Na podstawie analizy 4% wydatków Prokuratury stwierdzono, że za wyjątkiem kwoty 4,6 tys. zł zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w przepisach ufp i aktach wykonawczych. Skontrolowane wydatki służyły wykonaniu zadań kontrolowanej jednostki. Zamówienia publiczne zostały zrealizowane zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami wewnętrznymi.

Stwierdzone nieprawidłowości polegające na wydatkowaniu kwoty 4,6 tys. zł w wysokości niewynikającej z wcześniej zaciągniętych zobowiązań oraz niewydawaniu przez prokuratorów rejonowych postanowień o przyznaniu kosztów wynagrodzenia biegłym i tłumaczom w przypadkach, gdy wynagrodzenie było należne w całości, nie miały istotnego wpływu na realizację planu finansowego Prokuratury w 2020 r.

OBSZAR

3. Sprawozdania

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań jednostkowych Prokuratury Okręgowej w Szczecinie za 2020 r., tj.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2020 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych Prokuratury (dysponenta trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 901-1043)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez Prokuraturę sprawozdania budżetowe za 2020 r. i sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2020 r. Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości ich sporządzenia. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo oraz prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

- Wnioski
1. Realizacja wydatków w kwotach wynikających z zawartych umów z wykonawcami.
 2. Wydawanie postanowień o przyznaniu wynagrodzenia biegłym/tłumaczom.
- Uwagi
- Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁴⁷ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 23 marca 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura NIK w Szczecinie
Dyrektor

.....
podpis

Kontrolerzy
Anna Dejk-Chojnacka
Główny specjalista kontroli państwowej
- //-
.....
podpis

⁴⁷ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

Ewelina Czerepska
Specjalista kontroli państwowej
-//-

.....
podpis

*Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał: Marcin Stefaniak p.o. Dyrektora
Delegatury NIK w Szczecinie.*